

LES DADES DE SINISTRALITAT LABORAL CONTINUEN SENT ALARMANTS

Tot i que que les xifres d'accidentalitat de 2009 a nivell general de Catalunya disminueixen en relació al 2008, és precís ressaltar que l'esmentada evolució continua sent dispar tant a nivell de gravetat, de sector com de territori. Per això és precís establir les següents consideracions:

Sense cap dubte i des d'una primera lectura no cabria més que celebrar la disminució de les xifres de la sinistralitat laboral a Catalunya durant el 2009. Tanmateix des de CCOO, i com ja hem dit en altres ocasions, considerem que les esmentades xifres de sinistralitat continuen sent preocupants tant quantitativament com qualitativament.

En primer lloc es pot remarcar la disparitat en l'evolució de la sinistralitat en relació amb la seva gravetat. D'una banda tenim que l'índex d'incidència total disminueix un 18,20% en relació amb 2008, mentre l'índex dels accidents mortals augmenta un 9,04%. Davant d'aquestes dades considerem sorprenents i fins i tot preocupants que les accions preventives que desenvolupen les empreses no tinguin la mateixa eficàcia depenent de la gravetat de l'accident.

En segon lloc, que en un sector com el de la construcció que ha disminuït la seva activitat d'una forma contundent durant el 2009 en canvi hagi augmentat el seu índex de mortalitat en un 19,2%; un factor fonamental de l'esmentada circumstància és la ja endèmica precarietat del sector que s'ha incrementat amb la situació de crisi. No ens hem d'oblidar del sector de Serveis que segueix desgraciadament la seva tendència a l'alça en índexs de mortalitat, que han augmentat un 22,9% en relació amb 2008.

Quant a la tipologia dels accidents, des de CCOO volem recordar que més enllà de les xifres de mortalitat que ja hem dit considerem molt greus, les estadístiques de sinistralitat laboral són de les escasses sinó úniques dades fiables per conèixer la situació de la salut de la població treballadora. Per això considerem alarmant certa aparença de deslligar les morts laborals per les "causes" denominades "naturals" amb les condicions de treball en les empreses. Simplement volem recordar dues dades de la 1a enquesta de condicions de treball de Catalunya, publicada el 2008. D'una banda que el 35,5% de les persones entrevistades estaven bastant o molt preocupades per no trobar feina en cas d'anar a l'atur. Cal recordar que l'enquesta es va fer en el període anterior a la crisi, amb la qual cosa és indubtable que la sensació d'estrès i desassossec ha augmentat entre els treballadors ha augmentat posteriorment. L'altra dada és que ja en aquells moments tan sols el 19,1% de les empreses enquestades havia estudiat les relacions entre els factors relacionats amb les condicions de treball que incidien en la salut dels seus treballadors.

Seguint amb la tipologia dels accidents mortals, els accidents de treball en jornada o en missió ocasionats pel trànsit no estan al marge de les condicions i de l'organització del treball, sinó intrínsecament relacionades, i per tant han de ser avaluades per les empreses i considerades dins de la seva acció preventiva, encara més tenint en compte que quan s'investiguen les circumstàncies dels esmentats accidents els factors de risc més habituals són l'allargament de la jornada laboral i d'una

organització deficient de les rutes de treball. En el mateix sentit hem de ressaltar que els índexs d'incidència dels accidents de treball *in itinere* han augmentat tant en els greus o molt greus i en els mortals, un 5,07% i un 46,30% respectivament, també en aquest cas la situació de precarietat ha fet que malgrat l'augment de l'atur els treballadors hagin d'acceptar llocs de treball als quals han d'arribar recorrent majors distàncies, alhora que han d'usar el transport privat amb el que comporta un augment dels factors de risc de sofrir un accident de treball.

A tot l'anterior s'ha d'afegir que, aprofitant la conjuntura econòmica, les empreses, com ja hem ressaltat anteriorment, estan incrementant la precarietat de la població treballadora i que junt amb la desídia i indiferència empresarial es redueixen les actuacions preventives i per tant augmenten les possibilitats que els treballadors i treballadores sofreixin accidents i es deteriori la seva salut. Les esmentades deficiències en les actuacions preventives empresarials no només són una opinió de CCOO si no que vénen corroborades pels informes fets públics per la Generalitat de Catalunya, en un informe sobre l'actuació dels Serveis de Prevenció en el qual se citava que només d'un 15,3% dels accidents laborals se n'investigaven les causes, investigació que és una obligació de les empreses. Difícilment no es poden prendre mesures eficaces per evitar els accidents de treball si per part dels empresaris no s'investiguen les causes que els provoquen, a part del flagrant incompliment legal que això significa. Així mateix en l'últim informe elaborat per la Inspecció de Treball, a instàncies de la mateixa Generalitat, es torna a constatar que tant els plans de prevenció, les avaluacions de risc així com la formació dels treballadors que desenvolupen les empreses, són catalogades com a genèriques, incompletes i escasses, així com que el compliment de la Llei és purament formalista. Finalment la mateixa Associació de Serveis de Prevenció Aliens ha constatat la disminució de contractes entre empreses i els Serveis de Prevenció, així com de l'impagament de les empreses als esmentats Serveis, la qual cosa comporta la disminució de l'acció preventiva de les empreses.

D'altra banda la Secretària de Salut Laboral de CCOO, en la seva tasca d'assessorament diari, ha detectat i denunciat que moltes empreses, abusant de la precarietat que es troben molts treballadors i treballadores, eludeixen el reconeixement i declaració dels accidents de treball, fonamentalment de caràcter lleu, d'una banda desviant cap al sistema públic de salut els danys causats pel treball en lloc en atendre'ls en les mútues d'accidents, amb la qual cosa és hipotèticament plausible que els descensos d'accidentalitat que estem tenint no siguin desafortunadament fruit de les accions preventives sinó d'actuacions fraudulentas i d'ocultació per part dels empresaris i d'altra banda en lloc de reconèixer l'accident s'adscriu la persona afectada com a "treballador especialment sensible" usant per a això un subterfugi legal. És precís remarcar que totes aquestes actuacions empresarials es realitzen amb la connivència de les Mútues d'Accidents de Treball i les seves Societats de Prevenció, admetent i facilitant aquestes pràctiques.

Davant d'aquesta situació CCOO exigeix i exigirà:

Als empresaris que assumeixin plenament les seves obligacions en la defensa de la salut dels treballadors i es denunciï i actuï en conseqüència davant de qualsevol acció empresarial que comporti riscos per a la salut i seguretat de la classe treballadora.

Així mateix reclamem a la Generalitat de Catalunya que no allargui en el temps la posada en marxa de les mesures contemplades en el 2n Pla de Govern de la Generalitat de Catalunya sobre seguretat i salut en el treball i augmenti la contundència de les accions contra les empreses incomplidores de la Llei, fonamentalment en les empreses i sectors de major accidentalitat. Per a això és

fonamental l'augment de recursos tant humans, tècnics i de coordinació entre els diferents estaments de l'Administració per augmentar la seva eficàcia (Departament de Treball, Centres de Seguretat i Salut Laboral i Inspecció de Treball).

Que la participació dels treballadors en l'actuació preventiva no sols és un dret sinó que és una de les mesures més eficaces per aplicar adequadament les polítiques preventives, per això la participació de les organitzacions sindicals és imprescindible per aconseguir millors resultats.

S'ha de seguir augmentat en recursos tècnics i econòmics les polítiques per a una mobilitat sostenible i segura amb l'objectiu de canviar el model excessivament basat en ús del vehicle privat motoritzat.

Les avaluacions de riscos no només s'han de restringir als riscos de seguretat, higiene i ergonomia, sinó que també s'han d'avaluar els factors de risc psicosocials relacionats amb l'organització del treball, obligació legal que tenen els empresaris i que l'administració ha d'exigir i si, no es duen a terme, sancionar.

A través de la negociació col·lectiva s'han de desenvolupar els objectius establerts en l'Estratègia tant Espanyola com Catalana de Seguretat i Salut Laboral, fent principal èmfasi en les petites i mitjanes empreses.